

3. Вдовенко Н.М., Сокол Л.М. Макроекономічна оцінка аграрного сектору економіки України за умов інтеграційних процесів. Науковий вісник Полісся. 2016. № 3. С. 22-28.
4. Боровик Т. В. Логістичне забезпечення ринку продукції агропромислового комплексу. Наук. праці Полтавської держ. аграрної академії. 2013. Вип. 6. Т. 1. С. 34–39.
5. Варченко О. М. Методичні підходи до оцінки ефективності функціонування збутових логістичних систем агропідприємств. Зб. наук. праць «Економіка та управління АПК». 2014. № 2. С. 24–29.
6. Єлисеєв Є. Логистика, покорившая мир. Новая концепция руководства предприятиями / Є. Єлисеєв // Маркетолог. – 2000. – № 9. – С. 12 – 13.
7. Косарева Т.В. Аграрна логістика: сутність та багатоаспектність / Т.В. Косарева // Економіка АПК. – К. : ННЦ "Інститут аграрної економіки". – 2008.– № 10. – С.37-43.
8. Аграрний експорт України — 2018-2020 роки: сировина, харчова продукція, зерно, рослинництво, молочка, тваринництво. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/843-agrarniy-eksport-ukrayini--2015-2020-roki-sirovina-harchova-produktsiya-zerno-roslinnitstvo-molochka-tvarinnitstvo>
9. Connecting to Compete 2018: The Logistics Performance Index and Its Indicators [Electronic resource] / [J.-F. Arvis, L. Ojala, C. Wiederer, B. Shepherd, A. Raj, K. Dairabayeva, T. Kiiski]. — Mode of access: https://www.researchgate.net/publication/327044979_Connecting_to_Compete_2018_Trade_Logistics_in_the_Global_Economy
10. Глухова Ю. І. Транспортна агрологістика – один із напрямів інноваційного управління на сільськогосподарських підприємствах / Ю. І. Глухова // Зб. наук. праць «Теоретичні й практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності». – 2011. – Т. 1. – С. 167–172.
11. Sumets A. Specific aspects of logistics enterprises in the fat-and-oil industry [Electronic resource] / A. Sumets // Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal. – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – Pp. 37–44. – Mode of access : www.are-journal.com.
12. Смирнов И. Агрологістика по-голландски / И. Смирнов // Логистикс. – 2008. – № 9. – С. 13–15.

УДК 338.43

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В СВІТІ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Бакуменко В.Д., д.н. держ упр., професор,

Смігунова О.В., к.е.н., доцент,

Левченко Д.В., здобувач

Харківський національний технічний університет сільського господарства

імені Петра Василенка

WORLD EXPERIENCE OF STATE SUPPORT OF AGRICULTURAL PRODUCTION

Bakumenko V.D., Doctor of Science in Public Administration, Professor,

Smihunova O.V., PhD, Associate Professor,

Levchenko D.V, applicant

Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Трансформаційні процеси в економіці України, спричинені глобалізацією та євроінтеграцією, актуалізують питання державної підтримки сільськогосподарського виробництва.

Однією з умов забезпечення сталого розвитку аграрного виробництва є наявність достатнього фінансового забезпечення. Сільськогосподарські товаровиробники навіть за ринкових умов функціонування потребують державної підтримки, адже розвиток підприємництва на селі має соціальний характер. Так, визначальними аспектами Спільної

аграрної політики Європейського Союзу є забезпечення продовольчої безпеки, створення робочих місць та збереження ландшафту [1, 2].

За даними 2018 р. держава підтримка сільського господарства в Канаді склала 7120 млн дол США, в США – 103456, в країнах ЄС – 119669 млн дол. США. Для порівняння – аналогічний показник в Україні становив 6300 млн дол. США, а в перерахунку на 1 га площі цей показник є зовсім мізерним [3, с. 124].

В Україні наразі слабкість системи держаної підтримки спричиняє нехтування малими та середніми виробниками соціального та екологічного аспекту розвитку сільськогосподарського виробництва. Вони змушені проваджувати свою господарську діяльність в умовах жорсткої конкуренції з агрохолдингами, концентруючи всі зусилля на забезпеченні бізнесової складової. За таких умов державна підтримка є об'єктивно необхідною умовою підвищення їх конкурентоспроможності.

У розвинених країнах світу державна підтримка аграрного сектору економіки здійснюється з метою сприяння застосуванню наукових досягнень, сприяння впровадженню раціональних форм виробництва і підвищення ефективності використання трудових та інших ресурсів для підвищення продуктивності.

Наразі найбільш застосовуваними методами державного регулювання аграрного виробництва в зарубіжних країнах є цінове регулювання продукції, фінансово-кредитне забезпечення, податкове регулювання та пільгове оподаткування, пряме субсидіювання.

У Нідерландах на державну підтримку можуть розраховувати фермери, що впроваджують заходи, спрямовані на сталий розвиток, інновації, покращення умов утримання тварин, використання відновлюваних джерел енергетики, перехід на екологічне виробництво тощо. Тут кошти на підтримку сільського господарства часто виділяються з галузей промисловості [4].

У низці країн з несприятливими ґрунтово-кліматичними умовами державна підтримка здійснюється на засадах пільгового фінансово-кредитного забезпечення. Наприклад, у Фінляндії фермери, в залежності від умов розташування, мають змогу отримати кредит на придбання техніки, рекультивацію земель, формування продуктивного стада в середньому під 5% річних.

Значну державну підтримку аграрного виробництва здійснює уряд Франції, де дуже вагомою є вплив профспілкових організацій. Останні, зокрема, піклуються про умови праці та життя фермерів, а також про збереження «мінімального рівня доходів» навіть у разі недобору врожаю або природних катаклізмів. Дієвим також є механізм надання пільгових кредитів, в т.ч. на закупівлю нової сільськогосподарської техніки.

У США в 2014 р. бюджетна допомога була замінена на законодавчому рівні іншим інструментом - страхуванням ризиків, тобто прямі виплати були замінені страховими. В законі передбачені різні ставки субсидіювання страхових премій в залежності від рівня покриття і варіантів, обраних виробниками. Наразі американські фермери можуть обирати декілька варіантів страхування врожаю або прибутків: страхування від падіння цін (PLC), яка передбачає компенсації, якщо ціни на продукцію падають нижче заздалегідь визначених рівнів; страхування сільськогосподарських ризиків (ARC), що забезпечує виплати фермерам в разі зменшення доходів нижче середнього по країні показника та ін. [5].

Загалом, зарубіжний досвід свідчить про необхідність застосування програмно-цільового підходу до державного регулювання аграрного підприємництва. Державна підтримка має бути пов'язана з підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

Список посилань

1. Ільчук О.М. Державна підтримка сільського господарства в Україні. Економіка АПК. 2019. № 2 С. 93.

2. Красноручський О.О., Майборода М.М. Управління формуванням і використанням виробничих резервів підвищення ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2017. № 1. С. 11-14.

3. Русанюк В.В. Зарубіжний досвід державного регулювання аграрного підприємництва. Економіка АПК. 2020. № 4 С. 121 - 129.

4. Шпортюк Н. Л. Зарубіжний досвід державної підтримки агропромислового комплексу. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 7. С. 130–133. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.7.130](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.7.130).

5. Світові моделі підтримки сільського господарства. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2012230-svitovi-modeli-pidtrimki-silskogo-gospodarstva.html>.

УДК 631.3.004.15

ОЦІНКА РІВНЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАКТОРІВ В АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

*Куликівський Володимир Леонідович, к.т.н.
Поліський національний університет*

EVALUATION OF THE LEVEL OF OPERATION OF TRACTORS IN AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE

*Kulykivskiy V.L.
Polissia National University*

Під час виконання різноманітних сільськогосподарських робіт на використання (витрати) ресурсу агрегатів, техніки впливають різні чинники, що визначають їх техніко-економічні та експлуатаційні показники [1]. Рівень експлуатації трактора, може бути визначений як в минулому, для встановлення тенденції зміни витрат ресурсів систем та агрегатів енергетичного засобу, так і на плановий період, для розробки заходів щодо підвищення рівнів узагальнених чинників технічної експлуатації техніки та визначення номенклатури сільськогосподарських робіт на наступний (запланований) період. Звідси випливає, що необхідно встановити перелік чинників, що характеризують диференціацію сільськогосподарських робіт по тракторах, технічні, виробничі умови та їх вагомості, що визначають ступінь реалізації цих факторів в господарствах, впливу природно-кліматичних умов на показники надійності техніки.

Вплив умов функціонування тракторів на експлуатаційні показники і показники надійності представлені на рис. 1.